

117/2009

**BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATÁNAK
ALPOLGÁRMESTERE**

Tárgy: Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti
és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról 2008-ban

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglalt önkormányzati kötelezettség a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról átfogó értékelés készítése, a gyámhatóságról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete (2. sz. melléklet) szerinti tartalommal.

Az értékelést a Képviselő-testületnek meg kell tárgyalnia, majd megküldeni a Közép-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának május 31-éig, aki 30 napon belül javaslattal élhet az Önkormányzat felé. Az Önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja a Gyámhivatal javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja azt.

A Fővárosi Gyámhivatal a korábbi évek átfogó értékeléseit elfogadta, így a 2008. évről szóló értékelés is azokhoz hasonló alapokra építve készült, a gyermekvédelemben érintett intézmények, irodák, szervezetek bevonásával.

Az átfogó értékelés nagy mennyiségű adatot tartalmaz az ellátottakra, az igénybevételekre vonatkozóan. Ezek az információk a 2007. évi adatokkal együtt jelennek meg a táblázatokban, az összehasonlíthatóság miatt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést fogadja el!

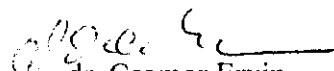
HATÁROZATI JAVASLAT:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja az előterjesztés 1. számú mellékletét képező átfogó értékelést a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2008. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

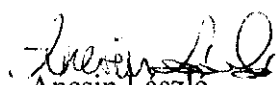
Határidő: a Közép-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának megküldeni 2009. május 31.-éig.

Felelős: Kovács Péter polgármester
/egyszerű szótöbbséget igényel/

Budapest, 2009. április 07.

dr. Csomor Ervin
alpolgármester

Láttam:

Ancsin László
jegyző

Mellékletek:

1. sz. melléklet: Átfogó értékelést Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának 2007. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
2. sz. melléklet: A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. sz. melléklete

Az előterjesztést tárgyalja: Oktatási, Ifjúsági és Gyermekvédelmi Bizottság, Egészségügyi és Szociális Bizottság.

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS A BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT 2008. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

TARTALOMJEGYZÉK

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI	2
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA	4
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	17
4. JEGYZŐI HATÁSKÖRBEN TETT GYÁMHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEKRE, ILLETVE A GYÁMHIVATAL HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEIRE, FELADATAIRA VONATKOZÓ ADATOK	30
5. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA.....	38
6. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN 39	
7. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA	41
8. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI.....	44

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Budapest XVI. kerületének, a népesség megoszlására vonatkozó demográfiai mutatói az alábbiak.

1.sz. táblázat: A lakónépesség számának változása

Megnevezés		
Terület nkm		33,52
Lakónépesség	2002-ben	70 203
	2003-ban	69 507
	2004-ben	70 704
	2005-ben	71 089
	2006-ban	71 217
	2007-ben	71 444
	2008-ban	72 725
Laksűrűség nkm/fő	2002-ben	2 104
	2003-ban	2 073
	2004-ben	2 109
	2005-ben	2 120
	2006-ban	2 125
	2007-ben	2 131
	2008-ban	2 170

2.sz. táblázat: A település lakosainak korcsoport szerinti megoszlása 2008.

Életkor		Állandó népesség						Lakó népesség*
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008
0-4	0-1		1219	611	665	651	1 397	1 415
		2355	3116	3093	2 537	2 739	3 547	3 629
5-14		6676	6814	6678	6 544	6 461	6 487	6 581
15-18		3812	3015	3007	3059	3 085	3 018	3 008
19-34		4075	16837	15932	15 729	15 856	15 673	16 346
35-60		37914	26492	26461	26 376	26 556	26 521	26 613
60-X		15587	14823	15163	16 853	15 626	16 563	16 548
Összesen:		70419	71097	70536	70686	70 974	71 809	72 275

*: A gyermekjóléti, gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak az állandó bejelentett lakhellyel rendelkezők száma, hanem a kerületben tartózkodók száma is fontos.

Az adatokból kitűnik, hogy ugrásszerűen megnőtt, megduplázódott a 0-1 éves korosztály száma, és emelkedett a 0-4 éves korosztályé is. Ez nemcsak a születések számával, hanem a beköltözésekkel is kapcsolatba hozható. Az adatok mindenképpen azt mutatják, hogy egyre nagyobb igény fog mutatkozni a gyermekek napközbeni ellátására.

3. sz. táblázat: A település 0-24 éves lakónépességének évenkénti és nemenkénti megoszlása

Életkor	férfi	nő	összesen
0-1	712	703	1 415
1-2	717	762	1 479
2-3	729	772	1 501
3-4	738	697	1 435
4-5	715	686	1 401
5-6	690	660	1 350
6-7	685	653	1 338
7-8	691	633	1 324
8-9	668	598	1 266
9-10	671	579	1 250
10-11	664	599	1 263
11-12	660	638	1 298
12-13	654	671	1 325
13-14	668	691	1 359
14-15	688	700	1 388
15-16	717	700	1 417
16-17	797	728	1 525
17-18	794	797	1 591
18-19	766	851	1 617
19-20	766	884	1 650
20-21	815	844	1 659
21-22	842	861	1 703
22-23	879	892	1 771
23-24	881	909	1 790

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak a kiskorúak száma lényeges, hanem a 24 évesig terjedő korosztályé is, a táblázat ezért tartalmazza ezen adatsorokat. Az adatok a potenciális igénybevevői kör nagyságának alapjául szolgál.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

2.1. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), és Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzatának 3/2004. (II. 27.) számú rendelete a gyermekek és fiatal felnőttek számára megállapítható pénzbeli és természetbeni támogatásokról (továbbiakban: rendelet) az alábbi pénzbeli és természetbeni támogatásokat határozta meg a 2008. évre, 2007-hez képest változás nélkül:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. szerint:

„19. § (1) *A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult*

- a) *a 148. § (5) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,*
 - b) *a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,*
 - c) *a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.*
- (2) *A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg*
- a) *az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 135%-át,*
 - aa) *ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy*
 - ab) *ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy*
 - ac) *ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek;*
 - b) *az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 125%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,*
- feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.*
- (3) *Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.*
- (4) *A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni*
- a) *a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,*
 - b) *a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,*
 - c) *a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,*
 - d) *a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,*

- e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos (a továbbiakban: tartósan beteg, illetőleg fogyatékos) gyermeket,
 - f) az a)-e) pontokba nem tartozó, a Csjt. alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.
- (5)
- (6) A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a (4) bekezdésben meghatározott közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.
- (7) Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban
- a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
 - b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.
- (8) A települési önkormányzat jegyzője a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet elutasítja, ha a (4) bekezdésben megjelölt személyek együttesen vagy külön-külön a (7) bekezdésben meghatározott értékű vagyonnal rendelkeznek.
- (9) Nem állapítható meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, illetőleg a megállapított jogosultságot meg kell szüntetni, ha a gyermek tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.
20. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszti elő.
- (2) A feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.
- (3) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha
- a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
 - b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.
- (4) Házasságkötés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell szüntetni, ha a jogosult házasságkötése szerinti új családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve vagyon értéke meghaladja a 19. §-ban meghatározott jövedelemhatárt, illetve vagyon értékét.
- 20/A. § (1) A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága
- a) a tárgyév július 1-jén fennáll, a tárgyév július hónapjában,
 - b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatást folyósít.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 5000 forint. A 2006. évet követően a pénzbeli támogatás összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

A Gyvt. szerint:

- „20/B. § (1) Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki
- a gyermek tartására köteles, és
 - nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.
- (2) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője - határozatlan időre - állapítja meg.
- (3) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.
- (4) A települési önkormányzat jegyzője annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága
- a tárgyév július 1-jén fennáll, a tárgyév július hónapjában - a július hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett -,
 - a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a november hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett - pótlékot folyósít.
- (5) A (4) bekezdés szerinti pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.
- (6) Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatást jogerősen megállapították, az a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy ha a kérelmet
- a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,
 - a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát
- kell kifizetni.
- (7) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság feltételeit - az (1) bekezdésben meghatározottak alapulvételével - a települési önkormányzat jegyzője évente legalább egyszer felülvizsgálja. Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés
- a tárgyhónap tizenötödikéig következik be, a támogatás ötven százalékát,
 - a tárgyhónap tizenötödikét követően következik be, a támogatás teljes összegét
- kell kifizetni.”

A fenti két ellátási formában helyi sajátosság nincs, csupán a törvény rendelkezéseire kapcsolódik a megállapítás.

A 2007. évi szabályozáshoz képest 2008-ra eljárási szabályok változtak, valamint emelkedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság jövedelemhatára.

Súlyosan fogyatékosok kiemelt támogatása

A rendelet szerint:

- „3. § (1) Ha a gyermeket nevelő mindkét szülő (törvényes képviselő) súlyosan fogyatékos, és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, a családban nevelkedő gyermekek után havonta gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30 %-a állapítható meg.
- (2) Amennyiben a családban nevelkedő gyermek(ek) súlyosan fogyatékos(ak) és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, súlyosan fogyatékos gyermekenként havonta az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30 %-a állapítható meg.”

A támogatást a kerület önként vállalt feladatként nyújtja. Ezzel előnyben részesíti a legrosszabb szociális helyzetű családok között azokat, ahol vagy a gyermek, vagy a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A rendelet szerint:

- „4. § (1) Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásnak minősül:
- a) vásárlási támogatás (5. §)
 - b) táborozási hozzájárulás (6. §)
 - c) nagycsaládosok tankönyv támogatása (7. §)
- (2) Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban lehet részesíteni azt a gyermeket gondozó családot, ahol időszakosan létfenntartási gondok merülnek fel, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet alakult ki. Mértéke a konkrét ellátási típusoknál kerül szabályozásra.
- (3) Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak.
- (4) A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ellátásaihoz kapcsolódó jogosultsági jövedelemhatártól méltánylást érdemlő esetben el lehet térni.”

A támogatás típusai a következők:

Vásárlási támogatás

- „5. § (1) *Vásárlási támogatásban elsősorban azokat a családokat lehet részesíteni, ahol a gyermek átlagos szintű ruházkodása vagy egyéb szükségleteinek kielégítése a család jövedelméhez viszonyítva aránytalanul nagy nehézséget okoz, és a család egy főre jutó havi átlag nettó jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét nem haladja meg.*
- (2) *Vásárlási támogatás összege évente, gyermekenként nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét, rendszeres*

gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket nevelő, vagy lakásfenntartási támogatásban részesülő család esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

- (3) *A (2) bekezdésben foglaltakat súlyosan fogyatékos gyermek esetén nem kell alkalmazni.*

Táborozási hozzájárulás

6. § (1) *Az a gyermek, akinek családjában az egy főre jutó havi átlag jövedelem a 5. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelel, évente egy alkalommal táborozási hozzájárulásban részesíthető.*
- (2) *A hozzájárulás összege a táborozás költségeinek fele, különös méltányosságból elérheti annak teljes összegét, de nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.*
- (3) *Táborozási hozzájárulás kizárólag belföldi táborozás céljára nyújtható.*

Nagycsaládosok tankönyv támogatása

7. § (1) *Nagycsaládban élő, felsőfokú, nappali tagozaton első diploma megszerzéséért tanulmányokat folytató fiatal felnőttet tanévenként egyszer tankönyvtámogatás illeti meg.*
- (2) *A tankönyvtámogatás összege tanulónként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 70 %-a."*

Elsősorban azokat a családokat kell rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíteni, ahol krízis helyzet alakult ki, a napi megélhetés kerül veszélybe. A támogatás hivatott továbbá a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása. A megállapítás feltétele, hogy az egy főre jutó havi átlagos jövedelem nem haladhatja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét. A támogatás ügyintézésében a Védőnői Szolgálattal való kapcsolattartás kiemelkedő fontosságú.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összefoglaló fogalom. Helyi sajátossággként három részre tagozódik.

Vásárlási támogatás

Elsősorban ruha, cipő, élelmiszer vásárlására, közüzemi díj kifizetésére, beiskolázásra fordítják a szülők.

Táborozási hozzájárulás

Táborozási hozzájárulás – a megállapítás feltételei megegyeznek a vásárlási támogatásával. Itt többnyire az oktatási intézményekkel áll kapcsolatban a Gyermekvédelmi Iroda, hisz ők szervezik a különféle erdei iskolákat, nyári táborokat, szabadidős elfoglaltságokat. Feltétlenül szükséges ez az ellátási forma, mivel sok családnak – anyagi helyzetük miatt – nincs lehetősége programokat szervezni, nyaralni. Így ezek a táborok jelentik jó néhány gyermek részére, az egyetlen üdülési lehetőséget. Előnye, hogy függetlenül lehet igényelni a vásárlási támogatástól, tehát a vásárlási támogatásként adható éves keretet nem befolyásolja. Évente egy alkalommal kérhető, belföldi táborra.

Nagycsaládosok tankönyv támogatása

Nagycsaládosok tankönyvtámogatása – a táborozási hozzájáruláshoz hasonlóan helyi sajátosságnak tekinthető, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás speciális formájaként. A nagycsaládosok a tankönyvet ingyenesen kapják, ez azonban csak a közoktatásban tanuló gyermekekre vonatkozik. Ezt az ellátási formát azokra a fiatal felnőttekre lehet alkalmazni,

akik nagycsaládban élnek, nappali tagozaton, felsőfokú iskolai tanulmányokat folytatnak, és első diplomájukat szerzik. Összege a nyugdíjminimumhoz kötött. Nagy segítséget jelent a családoknak, hisz a beiskolázás még az ingyenes tankönyv mellett is súlyos anyagi terhet jelent a szülők részére, a felsőoktatási beiskolázás pedig még több kiadással jár.

Ikerszülési támogatás

A rendelet szerint:

- „2. § (1) *Ikerszülési támogatásra jogosult a szülő, ha iker gyermekei születnek.*
 (2) *Az ikerszülési támogatást a gyermekek egy éves koráig lehet igényelni.*
 (3) *A támogatás összege családonként egyszeri 100.000.-Ft, mely különös méltánylás esetén, fokozott ápolást igénylő gyermek esetében 150.000.-Ft lehet, az Egészségügyi és Szociális Bizottság javaslata alapján.*
 (4) *Hármas, vagy többes ikerszülés esetén a (3) bekezdésben szereplő összeg a harmadik ikergyermektől kezdve gyermekenként további 50-50 ezer Ft.*”

A támogatás 2007. január 1-jétől új ellátási formaként jelentkezik, önként vállalt feladatként. Célja ikerszülés esetén az anyagi terhekhez való hozzájárulás. A gyermekszületés minden családra nagy anyagi terhet ró. Azonban ikrek születése esetén a terhek többszörösen jelentkeznek mind a tennivalók, mind az anyagi kiadások terén. Az ellátást 12 család vette igénybe.

4. sz. táblázat: Gyermekvédelmi támogatások

Megnevezés			Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény		Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	
			2007	2008	2007	2008
Előző év dec. 31-én támogatásban részesülők száma			336	358	8	6
Tárgyév folyamán	megállapított	ellátások száma	358	387	3	2
	megszűnt		336	358	5	4
Tárgyév dec. 31-én támogatásban részesülők		száma	358	387	6	4
Támogatást kérő személyek			392	423	3	2
Elutasított személyek			34	41	0	0
Támogatásban részesültek átlagos			353,5	387,00	5,64	4,33
Támogatásra felhasznált összeg (eFt, kerekítve)			3 660	4 272	464	326

Az elutasítások oka a jogosultság hiánya, illetve ha a kérelem elbírálására nem illetékes a XVI. kerület. Ez esetben az ügyintéző az illetékes hatósághoz átteszi a kérelmet.

5. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesített gyermekek száma kor szerint

	0-6	7-14	15-18	19-	Összes
rendszeres gyermekvédelmi támogatás					
gyermekek száma/ 2006	107	172	44	13	336
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
gyermekek száma/ 2007	91	192	55	20	358
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	9	13	4	2	28
gyermekek száma/ 2008	109	198	64	16	387
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	7	13	4	3	27
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás					
gyermekek száma/ 2007	0	3	3	-----	6
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	1	-----	1
gyermekek száma/ 2008	1	3	0	-----	4
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	0	-----	0

6. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	32	57	54	47	7	197
Ebből: egyedül álló szülő	26	38	22	21	1	108
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás						
Családok száma	2	2	0	0	0	4
Ebből: egyedül álló szülő	2	1	0	0	0	3

Beigazolódni látszik az a feltevés, hogy aki korábban rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesült, az benyújtja igényét a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. Ennek bemutatására tartalmazza az 5. táblázat.

2007-hez képest szembevető változás nincs, csak a tárgyév decemberében ellátásban részesülők számában, ami azonban nem ad annyira pontos képet, mint az éves adat, ahol kisebb emelkedés mutatkozik.

7. sz. táblázat: Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás adatai

Megnevezés	Pénzbeli támogatásban részesített személyek		Támogatási esetek		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
	száma					
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Egyszer részesült támogatásban	127	465	127	465	1 107	5 212
Kétszer részesült támogatásban	136	219	272	438	2 131	3 902
Háromszor vagy annál többször részesült támogatásban	187	244	970	2 088	6 879	7 349
Havi rendszerességgel részesült támogatásban	31	0	370	0	2 918	0
Összesen	481	928	1 739	2991	13 035	16 463

8. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesített gyermekek száma kor szerint

Gyermekek száma	0-6	7-14	15-18	19-	Összes	Ebből: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben is részesül
2006	96	148	63	32	339	0
2007	55	85	39	13	192	106
2008	85	112	38	16	251	112

A rendkívüli támogatásban részesítettek száma 2007-2008 között nagymértékben, kétszeresére emelkedett, a támogatási esetek száma, és a felhasznált összeg is jelentősen nőtt.

9. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán ellátásban részesítettek egy főre jutó családi jövedelme a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó jövedelem						összesen	
	a nyugdíjminimum felét nem éri el		a nyugdíjminimum fele, illetve annál több, de nem éri el a nyugdíjminimumot		a nyugdíjminimumot eléri, illetve meghaladja			
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	12	16	229	206	117	165	258	387
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	0	1	0	0	6	3	6	4
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	4	25	81	110	107	116	192	251

A támogatottak körében a legjellemzőbb jövedelmi sáv a nyugdíjminimum és a nyugdíjminimum fele közötti egy főre jutó jövedelem. Ez nagy arányú szegénységet mutat az érintett családokban. A nyugdíjminimum felét el nem érő egy főre jutó jövedelem azért nem

jellemző, mert ha egy család bevétele csak transzfer jövedelmekből áll, akkor ezek összege ennél magasabb (pl. ha egy 5 fős családban az anya GYES-ben részesül, 3 gyermek után kapják a családi pótlékot, és az apa rendszeres szociális segélyt kap, ennek összege alapján az egy főre jutó jövedelem 21 546.- Ft, a nyugdíjminimum fele pedig 14 250.- Ft. 2008-ban. A nyugdíjminimum felét el nem érő egy főre jutó jövedelem gyakorlatilag azt jelenti, hogy a család nem jutott még hozzá a transzferjövedelmekhez sem.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetében az elutasítás indoka csak a jövedelemhatár feletti egy főre jutó jövedelem, abban az esetben, ha méltányosság gyakorlása sem indokolt. Az év utolsó negyedében előfordul még az éves keret kimerítése miatti elutasítás. Ilyen esetekben az ügyintézők természetesen megvizsgálják, hogy az igénylő számára nyújtható-e más támogatás.

2.2. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN NEM SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

Egyéb, nem a gyermekvédelmi törvényben szabályozott ellátások a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), valamint a szociális rászorultság miatt megállapítható pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 6/2004. (II.27.) Ök rendelet (továbbiakban: szoc. rendelet) alapján nyújthatóak. E két jogszabály nem kifejezetten gyermekek számára nyújt ellátást, de bizonyos esetekben kedvezményeket biztosít a gyermekekre tekintettel. Ezek az alábbiak:

- A szociális törvény szerint:
 - Az ápolási díj kiskorú ápolása esetén alanyi jogon jár a keresettel nem rendelkező hozzátartozónak, amennyiben az orvosi igazolás szerint a gyermek súlyos fogyatékos vagy tartós beteg. /41. § (1) bekezdés/
 - Közgyógyellátásra jogosult az átmeneti gondozott, az átmeneti és tartós nevelésbe vett kiskorú /50.§ (1) a)/
- A helyi rendelet szerint:
 - Helyi lakásfenntartási támogatás esetén a gyermekét egyedül nevelő szülő vonatkozásában a bírálati szempontok (elismert lakásköltség és a családban az egy főre jutó nettó jövedelem aránya) kedvezőbbek, mint egyéb esetekben. /5. § (1)/
 - Az önkormányzat külön rendeletben, pályázati jelleggel nyújt fűtési támogatást, a leghidegebb téli hónapokban. Az támogatásra jogosultak lehetnek a (nyugdíjasok mellett,) a nagycsaládosok.

2.3. GYERMEKÉTKÉZTETÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI, KEDVEZMÉNYEI

A gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) esetében étkezési és egyéb térítési díjakat a szociális szolgáltatások és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások intézményi és személyi térítési díjáról szóló 9/2008. (IV. 1.) számú rendelet szabályozta, az alábbiak szerint:

„4. § Az intézményi térítési díj alapja

(2) az Egyesített Bölcsőde szolgáltatásai tekintetében

- a) a gyermekétkeztetés intézményi térítési díja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege
- b) az intézményi térítési díj évente kétszer állapítható meg.”

A 9/2008. (IV. 1.) Ök rendelet 1. számú melléklete: intézményi térítési díj

BÖLCŐDE	intézményi térítési díj
bölcsődei gyermekétkeztetés Ft / nap	380
időszakos gyermekfelügyelet Ft / óra	300
nyújtott nyitva tartás Ft / óra + vacsora	1000 + 180

„6. § A személyi térítési díjak megállapítása az Egyesített Bölcsőde szolgáltatásai tekintetében

- (1) A gyermekétkeztetésért fizetendő személyi térítési díjat az intézményvezető állapítja meg a 4. § (2) bekezdés szerinti egy napra jutó összeg, az igénybe vett étkezési napok száma és a Gyvt. 148. § (5) bekezdésében felsorolt normatív

kedvezmények, és e rendelet 3. számú melléklete figyelembevételével, általános forgalmi adóval növelve.

- (2) Az otthoni gyermekgondozás igénybevételéért fizetendő személyi térítési díj havonta
- a) az első gyermek után a fizetésre kötelezett nettó jövedelmének 10%-a,
b) minden további gyermek után az a) pontban meghatározott összeg 20%-a.
- (3) Az Egyesített Bölcsőde által nyújtott gyermekétkeztetésért fizetendő személyi térítési díjat e rendelet 3. sz. melléklete szerinti jövedelemhatárok figyelembevételével kell megállapítani."

A 9/2008. (IV. 1.) Ök rendelet 3. számú melléklete: intézményi térítési díj

	Személyi térítési díj
Szülők együttes havi nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj ötszöröse alatt van.	190-Ft + fő/nap
Szülők együttes havi nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj ötszöröse és a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj nyolcszorosa között van.	304-Ft + /fő/nap
Szülők együttes havi nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj nyolcszorosa felett van	380-/Ft + /fő/nap

A személyi térítési díj mérséklésének lehetősége:

- „7. § (2) Ha a személyi térítési díj megfizetése a kötelezett és családja megélhetését, életfenntartását átmenetileg vagy tartósan veszélyezteti, a veszélyeztetettség mértékétől függően a polgármester a személyi térítési díj összegét csökkenti, vagy elengedi.”

A nevelési - oktatási intézményekben 2008-ban a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményekben alkalmazandó étkezési térítési díjakról szóló 24/2004. (VII. 5.) Ök. rendelet tartalmazta, az alábbiak szerint:

Az étkezési térítési díj

- „2. § (1) A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményekben alkalmazandó étkezési térítési díjat az intézménytípustól függően az alábbiak szerint állapítja meg.

- a) Óvodai ellátás
napi háromszori étkezés 274,- Ft
csak ebéd 200,-Ft
- b) Általános iskolai ellátás
napi háromszori étkezés 354,-Ft
csak ebéd 235,-Ft
- c) Szerb Antal Gimnázium
Ebéd 262,-Ft”

Igénybe vehető kedvezmények a nevelési-oktatási intézmények esetében a törvény által biztosítottak.

10. sz. táblázat: A bölcsődei térítési díj kedvezmények igénybevétele

Kedvezmény típusa	Igénybevevők száma	Kedvezményre fordított összeg/Ft
100%-os kedvezmény (GY.v.t. 148. §)	18	680 511
50%-os kedvezmény (Gy.v.t. 148.§)	44	799 412
GY.v.t alapján nyújtott kedvezmény:	62	1 479 923
50%-os kedvezmény nettó jövedelemtől függően	9	154 737
20 %-os kedvezmény nettó jövedelemtől függően	53	338 264
összesen	62	493 001

11. sz. táblázat: Az óvodai térítési díj kedvezmények igénybevétele

Óvoda	100 %-os kedvezmény igénybevételének		50 %-os kedvezmény igénybevételének	
	száma/havi átlag	éves összege/Ft	száma/havi átlag	éves összege/Ft
Cinkotai Huncutka Óvoda	10	266 528	73	1 111 486
Gyerekkuckó Óvoda	18	520318	88	1 411 348
Margaréta Óvoda	2	146 568	55	1 475 081
Mátyásföldi Fecskefészek Óvoda	5	268 112	34	835 287
Napsugár Óvoda	11	587894	26,8	605 950
Pipitér Óvoda	109	1 908 999	10	383 858
Sashalmi Manoda Óvoda	9	519 894	34	1 057 795
Szentmihályi Játsszókert Óvoda	15	529272	43	702 740
Vadvirág Óvoda	3	195 564	39,92	1 185 551
Varázskorona Óvoda	9	562 414	43	1 283 345

12. sz. táblázat: Az iskolai térítési díj kedvezmények igénybevétele

Iskola	100 %-os kedvezmény igénybevételének		50 %-os kedvezmény igénybevételének	
	száma/havi átlag	éves összege/Ft	száma/havi átlag	éves összege/Ft
Arany János Általános Iskola	8,4	511 782	68,3	1 743 011
Batthyány Ilona Általános Iskola	6	321 425	78	1 941 840
Centenáriumi Általános Iskola és Szakiskola	13,94	878 813	59,85	1 597 863
Herman Ottó Általános Iskola	1,6	76 190	100,8	2 684 126
Jókai Mór Általános Iskola	14	889 475	62	1 725 888
Kölcsey Ferenc Általános Iskola	5,6	357 630	86,1	2 589 278
Lemhényi Dezső Általános Iskola	12	727 533	27	601 225
Móra Ferenc Általános Iskola	10,14	668 250	73,98	2 109 008
Sashalmi Tanoda Általános Iskola	3,5	226 206	80,7	2 644 911
Szent-Györgyi Albert Általános Iskola	11	347 663	50	1 427 804
Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium	8	510 509	89	2889 799
Szerb Antal Gimnázium	0	0	51	2 554 419

13. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összege, összefoglaló táblázat

Intézménytípus	100 %-os kedvezmény igénybevételének		50 %-os kedvezmény igénybevételének		Kedvezmény igénybevételének száma összesen			Kedvezményre fordított összeg összesen / Ft
	száma/havi átlag	éves összege/Ft	száma/havi átlag	éves összege/Ft	2006	2007	2008	
Bölcsőde*	18	680 511	44	799 412	236	130	124	1 479 923
Óvoda	191	5 505 563	446,7	10 052 441	685,5	673,6	637,7	15 558 004
Iskola	94,2	5 515 476	826,7	9 672 747	1 590,6	907	920,9	15 188 223
Göllesz Viktor**	28,4	2 417 116	88,94	7 577 062	133	137	117,34	9 994 178
összesen	331,6	14 118 666	1 406,4	28 101 662	2 645,1	1 847,6	1799,94	42 220 328

*: A bölcsődében nemcsak 50 és 100%-os, hanem 20%-os kedvezmény is létezik. A kedvezmény igénybevételének összes száma és ráfordított összeg ezt is tartalmazza.

** : Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Az étkezési kedvezményben részesülő gyermekek száma összesítve csökkent, holott a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma nem csökkent (4. táblázat), ami az étkezési kedvezmény egyik fajtájának a feltétele.

Az összes kedvezményre fordított összeg 23 144 292 Ft volt. Ez lényegesen emelkedett. Legnagyobb, 50%-os emelkedés a Göllesz Viktor intézménynél látható, ahol minden gyermek kedvezményben részesül. A 2007. évben elköltötteh képest másfélszer annyit fordított az önkormányzat az óvodáskorúak kedvezményes étkeztetésére.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a szociális szolgáltatásokról és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2008. (IV. 1.) Ök. rendelet (továbbiakban: intézményi rendelet) szabályozta 2007-ben, az alábbiak szerint.

3.1. A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATAI

Gyermekjóléti szolgáltatás

Az intézményi rendelet szerint:

- „14. § (1) *A gyermekjóléti szolgáltatást az Önkormányzat gyermekjóléti központ működtetésével biztosítja*
- (2) *A gyermekjóléti központ feladata a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében*
- a) *a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,*
 - b) *a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,*
 - c) *a szociális válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása,*
 - d) *a szabadidős programok szervezése,*
 - e) *a hivatalos ügyek intézésének segítése.*
- (3) *A gyermekjóléti központ feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében*
- a) *a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,*
 - b) *a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,*
 - c) *az a) pontban, valamint az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.*
- (4) *A gyermekjóléti központ feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében*
- a) *család gondozás a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozására,*
 - b) *a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,*
 - c) *az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése,*
 - d) *javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.*

- (5) A gyermekjóléti központ feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében
- a családgondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - az utógondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.
- (6) A gyermekjóléti központ, az általános szolgáltatási alapfeladatokon túl a gyermek családban nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Így
- utcai és lakótelepi szociális munkát
 - kapcsolattartási ügyeletet,
 - kórházi szociális munkát,
 - készenléti szolgálatot biztosít.

A Gyermekjóléti Központ, mely integrált intézményként működött eddig is a Családsegítő Szolgálattal, új egységgel bővült. Integrálás következtében 2008-ban megalakult a Napraforgó Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat és Nevelési Tanácsadó.

A Központ ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a gyermekvédelmi törvény hatáskörébe utal.

Kliensköre a XVI. kerületben élő, tartózkodó várandós anya, 0-18 éves gyermek (fiatal) és annak családja. A kliensek kisebbik része önként kerül a szolgálathoz, nagyobb része a jelzőrendszer működésének következtében kerül az intézmény látóterébe, illetve más (társ) intézményeken, hatóságokon keresztül.

3.1.1. ALAPELLÁTÁS

14. sz. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma

Ellátás megnevezése		Gyermekek száma		
		2006	2007	2008
Gyermekjóléti szolgáltatásban részesült		378	346	346
ebből	szakellátott	51	50	31
	alapellátás keretében családgondozásban részesült	327	296	315

2008-ban 315 gyermek részesült gyermekjóléti szolgáltatás keretében alapellátásban történő gondozásban.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

A problémák több mint felét az alábbi probléma típusok adják:

- anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.) 21 %
- családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti) 16 %

- Szülők vagy a család életvitele 15 %
- gyermeknevelési 13 %

További problématípusok, melyek sorrendje az előfordulás gyakoriságát is tükrözi:

- magatartás- és teljesítményzavar
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség
- szülői elhanyagolás
- családon belüli bántalmazás
- szenvedélybetegségek
- fogyatékoság, retardáció

Az esetek zömében több problématípus (sok problémás családok) is előfordul egy családnál, néha az egyik következménye a másiknak (pl. szenvedélybeteg szülő, aki elveszti állását így az anyagi megélhetés is veszélybe kerül, illetve ezzel párhuzamosan a családi konfliktusok száma nő stb.).

A válásos esetek továbbra is nehéz feladat elé állítják a családgondozókat. Az iskolában magatartási-, és beilleszkedési problémával küzdő gyermekek helyzetének a sorsa továbbra sem megoldott, ezért a Központ lépéseket kezdeményez a probléma feltérképezésére, és esetleges kezelésére (lásd az Éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson elfogadott javaslatok).

Alapszolgáltatásai keretében, speciális szolgáltatásként a Gyermekjóléti Központ az alábbiakat nyújtja:

a) Kapcsolattartási Ügyelet

Fenti ügyelet jelenleg pénteken 14,00-20,00 óra között vehető igénybe. Az elmúlt évben egy gyermek vette igénybe a szolgáltatást, az apai láthatás kéthetente, a nagyszülői láthatás havi gyakorisággal zajlott (összesen 25 alkalom). A nyári időszakban – a szabadságok kiadásának zökkenőmentessége érdekében- szerdánként bonyolítottuk a fenti szolgáltatást.

b) Kórházi szociális munka

2008-ban egy jelzés sem érkezett kórháztól.

b) Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka több helyszínen zajlott. Ennek során 87 gyermekkel kerültek kapcsolatba a családgondozók. (Az utcai szociális munka keretében valósul meg az Iskolai Játékklub, amelyről fentebb lehetett olvasni).

c) Készenléti ügyelet

A készenléti ügyeleti szolgáltatást az elmúlt évben ritkán vette igénybe a lakosság, illetve némely esetben szakember kért információt.

3.1.2. CSALÁDJUKBÓL KIEMELT GYERMEKEK SZÜLEINEK GONDOZÁSA

A tavalyi évben 43 gyermek volt szakellátott, akik 21 családhoz tartoznak. Az érintett gyermekek ügyében a Központ családgondozói együttműködtek a hatóságokkal, a

TEGYESZ-el az elhelyezési értekezleteken, felülvizsgálatokon. A 2008-ban szakellátásba került gyermekeket a családgondozók meglátogatták az otthont nyújtó ellátó intézményben.

A Központnak gondot jelent, hogy a szakellátásban lévő gyermekek ügyében összehívott tárgyalásokra a meghívókat túl későn kapja meg a Központ, és a jelzéseink ellenére sincs változás ebben.

Mindezekkel együtt a családgondozó segíti a szülőt a gyermekkel való folyamatos kapcsolattartásban, illetve a különféle ügyintézésben, munkahely keresésben. Ez utóbbi munkába a Családsegítő Szolgálat munkatársait is bevontuk.

3.1.3. A JELZŐRENDSZERREL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

A jelzőrendszer tagjaival az alábbi fórumok alkalmával került a Központ kapcsolatba az elmúlt év során:

Szakmaközi megbeszélések az alábbi intézményekkel zajlottak:

- Védőnői Szolgálat
Tájékoztató a családok átmeneti otthonának megoldottságáról; éves tanácskozás elfogadott javaslatairól; a nyitva tartási rend átszervezéséről; a meghirdetett Szünidei Napraforgós napokról; Kék Vonal új számairól; Gyermekjóléti Központ 10 éves évfordulójáról; az intézmény honlapjáról; az örökbefogadásról szóló konferenciáról. A védőnők részéről: Sok esetben nem igénylik a családok a segítséget, folynak az előkészületek, hogy erről le lehessen mondani; ha gyermekek intézményi ellátásból haza kerülnek, arról a védőnő nem kap értesítést.
- Bölcsődék
Tájékoztató az átszervezés következményeiről (Pl. névváltozás); az adomány és ruhaosztás átszervezése. A bölcsőde részéről tájékoztató a felvétel rendjéről, és a szolgáltatásokról.
- Általános Iskolák
Tájékoztató a nyitva tartási rend átszervezéséről és az intézmény-összevonásról; arról, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők listája nem adható ki az iskoláknak; ikerszülési támogatás ismertetése; családok átmeneti otthonának megoldottságáról; éves tanácskozás elfogadott javaslatairól; utcai szociális munkáról; a lezajlott kortárs segítő képzésről.
- Óvodák (két alkalommal)
 - Tájékoztató a családok átmeneti otthonának megoldottságáról; éves tanácskozás elfogadott javaslatairól; a nyitva tartási rend átszervezéséről; a meghirdetett Szünidei Napraforgós napokról; Kék Vonal új számairól; Gyermekjóléti Központ 10 éves évfordulójáról; az intézmény honlapjáról.
 - Tájékoztató átszervezés következményeiről; az adományosztásról; az óvoda részéről a férőhelyek számának várható növeléséről.
- Rendőrség
Konkrét és általános esetek megbeszélése.

A fentiekén túl, a Gyermekjóléti Központ egy alkalommal meghívta a jegyzői gyámhatóság két munkatársát szakmai egyeztetés céljából.

A 2008. július elsejével létrejött integrálás következtében a Nevelési Tanácsadóval több alkalommal történt egyeztetés, egy-egy eset kapcsán személyes konzultáció.

3.1.4. ÉVES GYERMEKVÉDELMI TANÁCSKOZÁS

A 2008. évre vonatkozó Éves Tanácskozást az előző évhez hasonlóan rendezte meg a Gyermekjóléti Központ.

A jelzőrendszer tagjaitól az alábbi kérdésekre kérték előzetesen a választ:

1. A saját területén milyen sikerei ill. problémái voltak a gyermekvédelemmel kapcsolatosan?
2. Milyen javaslatai vannak a területén jelentkező nehézségek megoldásához? Milyen segítséget vár ehhez a kerület gyermekvédelmi rendszerének tagjaitól (Védőnői Szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos, közoktatási intézmények, Nevelési Tanácsadó, Rendőrség, társadalmi szervezetek stb.)?
3. Milyen volt az együttműködése a jelzőrendszert működtető Gyermekjóléti Központtal? (pozitívumok, negatívumok)

Megítélésünk szerint *a jelzőrendszer működése megfelelő* a kerületünkben (ezt a napokban beérkezett jelzőrendszeri tagok visszajelzései is igazolják). Mára elmondható, hogy a jelzőrendszeri tagok ismerik a Központot, tudják, hogy gyermek veszélyeztetése esetén jelezniük kell. Ennek - az általunk szerkesztett formanyomtatványon - írásban eleget tesznek, illetve ezzel párhuzamosan több esetben még telefonon is megkeresik a Központot. Néhány esetben maga a gyermekvédelmi felelős személyesen keresi fel a Központot, amely a jelzést tevőnek 30 napon belül visszajelez írásban és/vagy szóban.

2008-ban újabb intézmények kértek és kaptak koordinátort (Szerb Antal Gimnázium, Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola).

3.1.5. CIVIL SZERVEZETEKSEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS, ÉS EGYÉB KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK

A **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum** munkájában – az elmúlt évhez hasonlóan – az intézményvezető és a Központ szakmai koordinátora tevékenyen részt vett. Ennek keretében került sor Kortárssegítő képzésre.

2008-ban a Központ munkatársai rendszeresen részt vettek a Kispesti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat **Módszertani Intézmény** megbeszélésein. 2008 őszétől a módszertani feladatokat a XVIII. kerületi Csibész Gyermekjóléti Központ látja el.

A **Hetednapi Adventista Egyház** által szervezett jótékonysági kórustalálkozó bevételéből (százezer - nyolcszáznegyven forintból) 20 családnak tudtak csomagot kiosztani, amely alapvető élelmiszereket és mosóport tartalmazott.

A **XVI. kerületi NOE és a Hat Alapítvány** a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek probléma körében szervezett programsorozatot, amelynek során Központunk egy alkalommal helyet adott a rendezvénynek.

3.1.6. PREVENTÍV PROGRAMOK

A Gyermekjóléti Központ - a Családsegítő Szolgálattal együtt- igyekszik eleget tenni fenti törvényi kötelezettségének, így ennek keretében az alábbi programokat működtet az alábbi beszámolója alapján:

1. **Mama-Baba klub:** a Mama-baba klub (mai formájában) 12. éve működik intézményünkben igen magas látogatottsággal. 2008-ban a klub forgalma 662 fő volt. Az anyák és gyermekeik szerda délelőttiüket tölthetik el nálunk 9³⁰-11³⁰-ig barátságos, gyermekzsivajtól hangos környezetben. A kismamák tapasztalatot cserélnek, míg gyermekeik együtt játszanak. Ezek az alkalmak, a szülők visszajelzése szerint, nagyban elősegítik a gyermekek beilleszkedését a bölcsődébe, ill. óvodába. Ezen túlmenően az anyák számára jó lehetőség a kisgyermekes időszak során egy közösséghez tartozni. Az anyák hasznos tanácsokat kapnak a klubot vezető szakembertől gyermekneveléssel kapcsolatban. A klubban rendszeresen ünnepelünk közösen: Mikuláskor, ill. Karácsonykor. Ezek mellett állatkerti kirándulást és évszázó júnialist szervezünk a résztvevő kisgyermekes családok részére. A Júnialis rendhagyó módon az Erzsébetligeti Színházban került megszervezésre a Központ fennállása 10. évfordulója alkalmából megrendezett ünnepség keretében.
2. **Szüniidei Napraforgós Napok:** a 7. éve működő program a nyári szüniidőben biztosít a 7-16 éves korú gyerekeknek szabadidős kulturális elfoglaltságot. Idén hasonlóan a tavalyi évhez napközis táborszerűen két héten keresztül került megszervezésre. Átlagosan egy-egy alkalomra 38 gyermek jött el. Olyan programokat válogattunk össze, ami egyszerre szórakoztató kulturális és ismeretfejlesztő is, így az Állatkert, a MNB, a Vasúttörténeti Park, a Csodák Palotája, a Jövő Háza Múzeum és az Ability Park mellett a gyerekek hajókáztak, Természettudományi Múzeumot látogattak, és Visegrádon lehetőségük volt a bobozást kipróbálni. Programsorozatunk nagymértékben tehermentesítette a szülőket, akik munkájuk mellett nehezen tudták volna biztosítani a gyerekek felügyeletét.
3. **Mediációs (közvetítő) beszélgetés** (bejelentkezés alapján)
4. **Pszichológus** (hetente előzetes bejelentkezés alapján)
5. **Jogász** (hetente négy óra-előzetes bejelentkezés alapján)
6. **Fejlesztő pedagógus** (heti 4 órában)
7. **Családi Szabadidősklub:** 2001. óta működő, XVI. kerületi családok tartalmas szabadidő-eltöltését célul tűző klubunk 2007. őszén új arculattal jelentkezett, ami meghatározta a 2008. év programjait is. Újra havonta szerveztünk programokat, felváltva hol erdei kirándulásokat, hol pedig kulturális, városnézős programokat. Utóbbiak keretében idén eljutottunk a világörökség részét képező Hollókőre, jártunk Lillafüreden és Kecskeméten. A korábbi években megszokott családi tábor helyett ebben az évben egy kétnapos programot szerveztünk Köveskálra. A két nap során a balatoni fürdőzés mellett volt közös gulyáskészítés, kilátó-mászás, beszélgetés, játék. Az erdei kirándulások során változatos volt a tájegységek sora, hiszen a Pilistől a Gerecsén át a Bakonyig sokfelé megfordultunk. 2008-ban 54 ember vett részt programjainkon, 145-ös látogatottsági számmal. A résztvevők közül 30 fő volt kiskorú. A Családi Szabadidős klub továbbra is jelentős preventív szolgáltatás, hiszen a kliens-családok mellett más érdeklődő családokat is vonz.
8. **Gázoló kalandklub:** 10 év feletti gyerekek, fiatalok számára 2001. őszén indult kirándulóklubunk ebben az évben is változatos, élmény gazdag programokkal hívogatta az unatkozó, csellengő, számítógép előtt ülő, vagy éppen kirándulni kedvelő gyerekeket. A 11 egynapos kirándulás mellett az idei táborunkat a Bükk-fennsíkra szerveztük. A Gázoló-tábor minden évben a leghatékonyabb terep arra, hogy értékeket, modelleket közvetítsünk a gyerekek számára. Így idén is nagy hangsúlyt fektettünk a csoportos beszélgetésekre,

közös tevékenységekre, és a kialakult konfliktushelyzetek kulturált, megfelelő feldolgozására. Az egynapos kirándulások között több olyan is volt, melyet kifejezetten kalandterápiás célból illesztettünk a programok sorába: ilyen volt a bakonyi barlangtúra a Kab-hegy egyik víznyelőjében, vagy a Pilis-tetőt meghódító éjszakai túra. Ősszel ünnepeltük a klub 7. születésnapját, mely alkalomból megjelent 1.000 db Gázoló-képeslap. Az év során 28 különböző gyerekkel kirándultunk, 75-ös forgalom mellett.

9. Kézműves foglalkozás (kéthetente)
10. Háztartásvezetési klub
11. Álláskereső klub (heti két alkalommal)
12. Derűlátók klubja
13. Lisztérzékenyek Klubja
14. Családterápia
15. Filmklub

3.1.7. EGYÉB PROGRAMOK

• Kortárssegítő képzés

A kortárssegítés olyan program, melynek keretében a diákok egyre határozottabb kontrollt gyakorolhatnak szűkebb és tágabb környezetük történései felett, s ez az élmény jótékonyan hat pozitív identitásuk és önállóságuk kifejlődésére. Több célkitűzés közül az egyik legfontosabb, hogy a serdülők a kortárssegítő csoport tagjaként tapasztalatokat szerezzenek, melynek során próbára tehetik magukat és fejleszthetik kritikai érzéküket. A többi diák követendő modellt vagy példaképet láthat a kortárssegítő csoport tagjaiban, akik kellően asszertívek, magabiztosak ahhoz, hogy kezükbe tudják venni saját ügyeik irányítását, érdekeik képviselését. További lényeges jellemzője a saját tapasztalat útján történő tanulás.

A 2007-2008-as pályázati időszakban a KAB-KEF-07-A-0032 keretében sikeresen pályázott a Napraforgó Gyermekjóléti Központ a Budapest XVI. kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal közösen kortárssegítő képzés elindítására. A célcsoport 14-16 éves kerületi fiatalok voltak. A tagtoborzás 2 kerületi iskolában, illetve a Napraforgó Gyermekjóléti Központ klienskörében zajlott 2007 telén. 15 jelentkezőből 11 fiatal kezdte el a képzést.

A képzés helyszíne a Napraforgó konferenciaterme volt.

A képzési szakasz 2008. január 26-március 1. között volt.

Összesen 36 órában, 6 egymást követő szombaton, alkalmanként 6 órában.

Az intenzív képzés utánkövetése március és április hónapban egy-egy szombaton 5-5 órában zajlott.

Az utánkövetés célja a témakörökben megszerzett ismeretek bővítése, mélyítése volt. A játékos feladatok mellett mindkét alkalommal eszmegbeszélésre került sor.

A fiatalok kifejezték az igényüket a csoport összetartására. A Napraforgó Gyermekjóléti Központ 2 munkatársa igyekszik havonta egy alkalommal 2 órában biztosítani a csoport vezetését, további segítségét, utánkövetését.

A KEF és a Napraforgó számít a fiatalok véleményére, aktív közreműködésére koordinatív munkájában.

• Értékfeltáró csoport

Az értékfeltáró csoportot a 2007/2008-as tanév első félévében indítottuk útjára a Móra Ferenc Általános Iskolában. A 6. és a 7. osztályt céloztuk meg. A gyerekek ezen a foglalkozásokon felfedezhetik és megismerhetik az önmagukban és társaikban rejlő értékeket, miközben sok - sok játék és beszélgetés vár rájuk. Hat alkalommal, hetente lehetőséget biztosítunk arra, hogy egy kimerítő iskolai nap után laza, de hasznos délutánt tölthessenek el a gyerekek a kortársaikkal.

A program sikerét mutatja, hogy eddig több mint hét csoporttal foglalkoztunk, melynek létszáma az elejétől a végéig megmaradt, összesen 56 gyermek.

- **Jubileumi rendezvény a GYK fennállása 10. évfordulója alkalmából**

2008. május 15-én a GyK fennállása 10. évfordulója alkalmából jubileumi ünnepségre került sor az Erzsébetligeti Színházban. Az ünnepségen szakmai rendezvények (előadások, work-shopok) és lakossági programok (kosaras hinta, partysták, arc-és testfestés, karaoke stb.) voltak. Ezen ünnepség keretében rajz és fotópályázatot is kiírtunk, az elkészült műveket intézményünkben helyeztük el, ezzel is növelve annak hangulatát, barátságos mivoltát.

3.1.8. A GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2008-BAN BEVEZETETT ÚJ TEVÉKENYSÉGEI

- 2008-ban sikeresen befejeződött a Kortárs-segítő képzés, illetve 2008. decemberében megkezdődött az újabb képzésre a toborzás.
- A Leméhényi Dezső Általános Iskolában Iskolai Játéklklubot működtettek az iskolai szociális munka keretében. Hasonló munka zajlik – az iskolapszichológus bevonásával- a Móra Ferenc Általános Iskolában is.

3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

Gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat bölcsőde formájában nyújtja, de a kerületben található családi napközi is, alternatív megoldásként.

3.2.1. BÖLCSŐDE ÉS BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK

Az intézményi rendelet szerint:

„Bölcsőde

„15. § *A bölcsőde családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja, napos bölcsőde formájában.*

Bölcsődei szolgáltatások

- 16. § (1)** *Bölcsődei szolgáltatások:*
- a) *időszakos gyermekfelügyelet,*
 - b) *nyújtott nyitva tartás,*
 - c) *otthoni gyermekgondozás.*
- (2) *Az időszakos gyermekfelügyelet keretében, a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet.*
- (3) *Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20. óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.*
- (4) *Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol*
- a) *hármass vagy többes ikerszülés történt;*
 - b) *avagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.*

A b) pont esetében kapacitáshiány esetén a szolgáltatás igénybevehetőségéről és terjedelméről az Egészségügyi és Szociális Bizottság (továbbiakban: Bizottság) dönt.

- (5) Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig a Bizottság határozata alapján.”

A kerületben az Egyesített Bölcsőde végezte 2008-ban is a gyermekek napközbeni ellátását, bölcsőde formájában.

Az alapellátási tevékenységen kívül az intézmény szolgáltató tevékenységként napközbeni gyermekfelügyeletet, nyújtott nyitva tartást, – az országban elsőként, este 20 óráig, vacsorával, – és otthoni gyermekgondozást biztosít, gyermekjáték-, bútor-, eszközkölcsonzést működtet. (35 féle eszköz és játék áll rendelkezésre, Magyarországon egyedülálló módon, példaértékűen, Budapesten ebben a formában egyedülállóan.). A kölcsönzés igénybevételeinek számát a 15. számú táblázat tartalmazza.

Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermek (pl. beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők) gondozását, ételallergiában szenvedők diétás étkeztetését, vegetáriánus étkeztetését. Jelenleg a gondozói létszám még ellátja a gyermekfelügyeletre irányuló lakossági igényt, de már így is erejükön felül teljesítenek.

15. sz. táblázat: A bölcsődei férőhelyek kihasználtságáról

	bölcsődei		napközbeni gyermek- felügyelet igénybe vétele (alkalom)	nyújtott nyitvatartás igénybe vétele (/fő, de egy fő több alkalommal)	különleges bánásmódot igénylő gyermek	kölcsönzés igénybe- vétele alkalom
	férő- helyek száma	felvett gyerme- kek száma				
2001	180	208	-	-	10	-
2002	180	230	639	2	10	-
2003	180	225	922	1	10	612
2004	180	227	1286	0	15	718
2005	186*	226	1933	1	10	573
2006	200	256	1314	0	10	636
2007	208**	251	2248	0	9	385
2008	220	270	2626	0	10	353

*: átlagos férőhelyszám, mivel 2005. szeptember 15-étől 200 főre bővül az intézmény férőhelyszáma

** : átlagos férőhelyszám, mivel 2007. október 01-től 220 főre bővül az intézmény férőhelyszáma

16. sz. táblázat: A gyermekek nappali ellátásának részletes adatai

Statisztikai átlagszámok	2006	2007	2008
Férőhely	200 fő	208 fő*	220 fő
Nyitvatartási nap	230 nap	227 nap	230 nap
Beíratottak száma	246 fő/nap	251 fő/nap	270 fő/nap
Tényleges megjelent	184 fő/nap	188 fő/nap	206 fő/nap
Átlagos feltöltöttség	123 %	121 %	124,42%
Átlagos kihasználtság	92%	90%	93,76%
Az ellátandó gyermekek összetétele			
1-11 hónapos	0	2	2

12-23 hónapos	34	70	32
24-35 hónapos	188	165	184
36 hónapos feletti	8	14	52
Összesen	256	251	270
Napközbeni gyermekfelügyelet adatai			
Igénybevett alkalom	1 314	2 248	2 626
Összes óra	6 113	9 606	9 606
fő	234	343	135
Gyermekjáték és eszköz kölcsönzés			
Alkalom	636	385	353

*: Átlagot jelöl. A Bölcsőde 2007. októberétől 20 férőhellyel bővült, így jelenleg 220 férőhelyes.

A **bölcsődei ellátást** a kerületben a 3 éven aluli gyermekek 6,14 %-a veszi igénybe a 2007. évi 12,2 %-hoz, és a 2006. évi 11,4%-hoz képest. Ez a nagyarányú csökkenés a 0-1 éves korosztály számának ugrásszerű növekedéséből ered. A 220 férőhelyes bölcsődében a felvettek száma átlagosan 270 fő, tehát magasabb a korábbi éveknél.

Az adatokból világosan kitűnik, hogy a bölcsődét leginkább a GYED lejártá után veszik igénybe a szülők.

A **napközbeni gyermekfelügyelet** továbbra is kedvelt szolgáltatási forma. Annak ellenére, hogy az igénybe vevők száma csökkent, az igénybe vett órák száma nem, és az ellátás iránt folyamatos igény mutatkozik.

Az **otthoni gyermekgondozás** 2 fő gondozónő végzi, mely az igényekhez képest kevés.

A **nyújtott nyitva tartásra** 2008-ban senki nem vette igénybe.

Az **eszköz és játék kölcsönzés** továbbra is kedvelt szolgáltatási forma annak ellenére, hogy a kölcsönzések száma csökkent.

A **gyermekvédelemmel** kapcsolatban minden bölcsődében gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Ők folyamatosan figyelemmel kísérik a különös bánásmódban részesülő gyermekekkel kapcsolatos történéseket. Ezen gyerekekről egyéni dokumentációt vezetnek.

Az észlelő és jelzőrendszert az intézmények között jól működik, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégák lelkiismeretesen végzik munkájukat.

A négy gyermekvédelmi felelős félévente közös megbeszélést tart, év végén beszámolód készítenek. Segítségért fordulhatnak az adott bölcsőde vezetőjéhez, valamint az intézményvezetőhöz.

A 2008-as évben az Egyesített Bölcsődei telephelyei közül a „Szivárvány” Bölcsődében és a „Centi” Bölcsődében került sor folyamatos együttműködésre a Napraforgó Gyermekjóléti Központ munkatársaival.

Mindkét bölcsődében 2-2 gyermek ügyében került sor védelembe vételi tárgyalásra, és folyamatos együttműködésre.

Minden bölcsődében működik a „Szülői Fórum”.

3.2.2. CSALÁDI NAPKÖZI

A kerületben (egy Betéti társaság által fenntartott), Csemeterház Családi Napközi elnevezésű szolgáltatás indult el 2007. év végén a kerületben. A Csemeterház inkább egy hiánypótló szolgáltatás: azokat a gyermekek várja, akik számára nem jut bölcsődei férőhely.

2009-ben további napközik nyitása várható, mert sok az információt kérő érdeklődő, valamint a benyújtott működési engedély kérelem.

3.3. VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA

Kerületükben 2008-ban gondozott várandós anyák száma:	1119 fő
Fokozott gondozást igénylők száma:	469 fő
Egészségügyi okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	401 fő
Szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	45fő
Eü. és szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők	23 fő

2008-ban 1 esetben hajléktalan várandós kismamát gondozott a Védőnői Szolgálat. Róla a Vöröskeresztől értesültek, és a kerületben tartózkodásáig, a helyi Vöröskereszt, és a Napraforgó Szolgálat családgondozójával közösen próbálták helyzetén javítani.

Több esetben volt fiatalos várandós, akiket a családjuk nem tudott segíteni, és az anyaotthoni elhelyezés volt szükséges.

Gyakran a munkanélküliség, és a nehéz anyagi és lakáskörülmények miatt vált szükségessé a védőnői fokozott gondozás.

A kerületben a gyermekjóléti központ, a családsegítő, a vöröskereszt és a nagycsaládosok egyesületének munkatársaival rendszeres a kapcsolata a Védőnői Szolgálatnak.

A kerület iskoláiban dolgozó iskolavédőnők nagy hangsúlyt fektetnek egészségnevelő munkájukban a fogamzásgátlásra, a nem kívánt terhességek megelőzésére. Több iskolában sikeres csecsemőgondozási tanfolyamot tartottak,

A területi védőnők által szervezett, évente 2 alkalommal megrendezésre kerülő kismama klub előadásain fokozott figyelmet fordítunk a szülőszerepre való felkészítésre, mely iránt nagy az érdeklődés.

A kerületben a jobb szociális körülmények között élő családok, gyakran a számukra feleslegessé vált babaruhákat felajánlották, és ezek közvetítésében segítséget nyújtott az ellátórendszer a rászoruló családok felé.

2008-ban 5 várandós anya került a Gyermekjóléti Központ látóterébe, ahol a segítség az alábbi formákban valósult meg:

- ebédhez juttatás (ügyintézés)
- tanácsadás, illetve pszichológushoz való közvetítés
- családgondozás
- krízis élelmiszer csomag adása
- adományok (babaruha, takarók, babakocsi stb.)
- egyéb ügyintézés

3.4. GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSA

Az intézményi rendelet szerint:

„Gyermekek átmeneti gondozása

17. § (1) A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

(2) Az Önkormányzat a gyermekek átmeneti elhelyezését a gyermekek átmeneti otthonának, és családok átmeneti otthonának igénybevételi lehetőségével biztosítja.

Gyermekek átmeneti otthona

18. § (1) A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.
- (2) A gyermekek átmeneti otthonában történő elhelyezést az Önkormányzat más intézményfenntartóval kötött megállapodás alapján, kerületen kívül biztosítja.

Családok átmeneti otthona

19. § (1) Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől.
- (2) A családok átmeneti otthonában történő elhelyezést az Önkormányzat más intézményfenntartóval kötött megállapodás alapján, kerületen kívül biztosítja.”

17.táblázat: Az átmeneti gondozásban részesülők adatai

Megnevezés	2006	2007		2008	
		Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
A kapcsolatfelvétel módja					
Szülő által	21	6	4	8	5
Gyermekjóléti központ által	2	1	0	0	0
Hatósági kezdeményezés	1	0	0	0	0
Az elhelyezést kiváltó probléma					
A szülő életvezetési problémái	12	7	4	3	3
A szülő egészségügyi problémái	3	4	0	4	0
A szülő lakhatási problémái miatt krízis elhelyezés	16	6	0	0	0
A szülők lakhatási problémái miatt, hajléktalanná válás	0	0	0	0	2
A szülő szenvedélybetegsége miatt	6	0	4	0	3
A gyermek szenvedélybetegsége miatt	---	1	0	0	0
Bántalmazás miatt	5	1	4	0	0
A szülő vagy gondviselő indokolt távolléte	1	4	0	0	0
Családi konfliktus	2	5	4	0	0
A gyermek magatartási problémái	2	1	0	1	0

3.4.1. GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA

2008-ban 4 gyermeket kellett elhelyeznünk a IV. kerületi Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonában, összesen 314 napra.

Az Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonában egy gyermek csak pár órát töltött az otthonban, további egy gyermek 43 napot, míg egy másik gyermek 67 napot, a leghosszabb időt 203 napot egy 17 éves fiú volt bent.

3.4.2. CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA

Az Önkormányzat 2007 decemberében kötött ellátási szerződést a családok átmeneti otthona biztosítására a SUPPORT Humán Segítő Alapítvánnyal. A szerződés alapján 2008. január 1-jétől lehet igénybe venni a szolgáltatást. Azonban a kerület gyermekvédelmi és szociális intézményeiben dolgozó szakemberek informális szakmai kapcsolatainak segítségével korábban is sikerült elhelyezni az arra igényt tartó családokat.

2008-ban két családot helyeztünk el a Support Alapítvány által működtetett Otthonban. Ezen felül egy családnak nyújtott segítséget elhelyezéshez más intézménybe a napraforgó Szolgálat.

A SUPPORT Alapítvány otthonában 1976 gondozási napon látták el a két családot. Mindkét család esetében az albérlet megszűnése volt a bekerülés oka. A négy szülőből 3-nak bejelentett munkahelye van, egy GYES-ben részesül.

A gyermekek közül 2 0-3 éves kor közötti, 2 pedig a 6-13 éves korosztályba tartozik.

A kigondozás 2008-ban egyik családdal sem sikerült. Ennek érdekében nagyon fontos az Átmeneti Otthon és a gyermekjóléti Központ együttműködése.

4. JEGYZŐI HATÁSKÖRBEN TETT GYÁMHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEKRE, ILLETVE A GYÁMHIVATAL HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEIRE, FELADATAIRA VONATKOZÓ ADATOK

A gyámhivatal, illetve a jegyző nevében eljáró gyámhatóság 2008. évi tevékenységét mutatják az alábbi táblázatok.

18. sz. táblázat: Az ügyintézással kapcsolatos adatok

Megnevezés		Jegyzői hatáskörben gyámhatóság		gyámhivatal	
		2007	2008	2007	2008
Ügyintézők száma		2	2	6	6
Határozatok száma összesen:		419	427	884	879
Ebből	államigazgatási úton megtámadott határozatok száma	0	0	22	27
	saját hatáskörben módosított vagy visszavont határozatok száma	0	0	0	0
	Helybenhagyott	0	0	116	4
	Jogsértés miatt megváltoztatott	0	0	1	1
	Megsemmisített	0	0	2	2
	Jogorvoslati eljárás még folyamatban van	0	0	2	0
	Az iktatott gyámhatósági ügyek száma				
	alapszámmal	614	663	953	955
	alszámmal	1 125	1 232	5 031	6 419
	összesen	1 739	1 895	5 984	7 374

19. sz. táblázat: Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma

Megnevezés			2006	2007	2008
Előző év december 31-én nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma			164	136	133
A tárgyévben nyilvántartásba vett veszélyeztetett kiskorúak száma			169	171	165
A tárgyévben a nyilvántartásból törölt veszélyeztetett kiskorúak száma			197	174	191
Tárgyév december 31-én nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma			136	133	107
Ebből	környezeti	okból veszélyeztetett	41	40	33
	magatartási		33	31	25
	anyagi		49	31	44
	egészségi		13	4	5
Ebből	alkoholizmus	miatt is veszélyeztetett	9	2	1
	szenvedélybetegségek		10	3	4

	bántalmazás (testi)		13	16	12
	bántalmazás (szexuális)		1	0	2
	bántalmazás (érzelmi)		15	23	47
	testi (fizikai) elhanyagolás		9	6	3
	lelki (érzelmi) elhanyagolás		7	4	7
	Lakáskörülmények		25	23	14
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek			94	92	102

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma, és ezzel az érintett családok száma nagyságrendileg nem változott. Az okként felsorolt tényezők az összlétszámon belül kisebb változást mutatnak, kivéve az érzelmi bántalmazás aránya, ami évről-évre kiugróan emelkedik. Emellett pozitív változás a lakáskörülmények és a testi elhanyagolás miatti okok számának csökkenése.

20. sz. táblázat: Védelembe vett kiskorúak száma

Megnevezés		2006	2007	2008
Szülőnek felróható	magatartási okból	21	23	30
Gyermeknek felróható		2	4	5
Gyermekkorú bántalmazása miatt		0	0	1
December 31-én nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma		23	28	36
Ebből	a gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján védelembe vett	23	28	36
	más szerv jelzése alapján védelembe vett	0	0	0
A családok száma, amelyekben a védelembe vett kiskorúak élnek		14	14	14
A tárgyévben nyilvántartásba vett, védelembe vett kiskorúak száma		23	21	16
Kiskorúak száma, akiknek a védelembe vétele a tárgyévben megszűnt		17	16	8

A védelembe vett kiskorúak száma kis mértékben emelkedett 2007-hez képest. A családok száma nem változott, de az utolsó két sor adatából kiderül, hogy az érintettek személye egy része „kicserélődött”.

21. sz. táblázat: Védelembevétel keretében elrendelt intézkedések

Megnevezés	2006	2007	2008
Szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását	4	2	4
Szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szerveket	21	11	11
A gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése	3	0	1
A gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés	3	5	0

A gyermekek számára – kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében – magatartási szabályok megállapítása	2	4	5
A szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására	15	17	20
Összes intézkedés száma	48	39	11
A gyámhivatalnál kezdeményezett eljárások száma	4	14	16

2007-2008 között szembetűnő változás nincs a védelembe vételi eljárások adataiban.

Védelembe vételre kisgyermekeknél a nagyfokú fizikai, erkölcsi, érzelmi elhanyagolás miatt kerül sor. Az esetek többségében a szülők lakhatása nem megoldott, költöznek albérletről - albérletbe, vagy sátorban laknak a város, kerület peremén lévő erdős részeken. Ha a szülők együttműködőek, jóhiszeműek és elfogadják a családgondozói segítséget, nem kerül sor kiemelésre, a család elhelyezhető családok átmentési otthonában, vagy rosszabb esetben a gyermekek elhelyezhetők gyermekek átmeneti otthonában.

Kiskamasz korban veszélyeztető tényező lehet a szülők magatartása, az a minta, környezet, amelyben a gyermek él. A szülők közötti veszekedések, feszültségek, elvált szülők esetében a kapcsolattartási küzdelmek veszélyeztetik a kiskorú egészséges fejlődését. A kamaszoknál a legjellemzőbb probléma az iskolai igazolatlan hiányzások, lógások és az ezzel együtt járó cselekvések pl.: cigarettázás, alkoholfogyasztás esetlegesen drogfogyasztás, különböző élvezeti szerek kipróbálása, csapatban elkövetett kisebb kárt okozó rongálások, rablások, lopások. Előfordul otthonról történő szökések, más társaság keresése, korai szexuális élet. Jelzést az iskolától, a rendőrségtől és a családgondozótól, valamint a szabálysértési hatóságtól kap a jegyzői gyámhatóság.

Veszélyeztető tényezővel kapcsolatban komoly probléma, hogy az iskolák sok esetben nem tartják be azt, hogy 10 igazolatlan óra után jeleznek a szabálysértési hatóságnak és a Gyermekjóléti Központnak. Több száz igazolatlan óra után már nagyon nehéz visszaterelni egy kamaszt az iskolapadba. Ezért a gyermekek érdekében nagy segítség lenni az iskolák ezen mentalitásának megváltozása.

22. sz. táblázat: Ideiglenes hatályú elhelyezések és azt követő döntések

Megnevezés	Jegyzői hatáskörben gyámhatóság			Gyámhivatal		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
A gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma	2	7	5	0	0	4
Más szerv által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma	----- -	-----	-----	2	7	2
Az összes ideiglenes hatályú elhelyezéssel érintett kiskorúak száma	2	7	5	7	4	6
Ebből: Gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak száma	2	7	4	7	4	3
Más bentlakásos intézményben elhelyezett kiskorúak száma	0	0	0	0	0	1

Harmadik személynél elhelyezett kiskorúak száma	0	0	1	0	0	2
Az ideiglenes hatályú elhelyezést követő gyámhivatali döntések száma	-----	-----	-----	2	3	6
Ebből: átmeneti nevelésbe vétel	-----	-----	-----	2	3	4
Eljárás megszüntetése családba fogadás vagy örökbe fogadás kezdemenyezésével	-----	-----	-----	0	0	2

Az ideiglenes elhelyezések számának növekedése jellemző, de a nagyságrend még mindig nem számottevő. Elhelyezésre ritkán kerül sor. Olyan eseményeknél, ahol a szülő súlyosan veszélyezteti gyermekeit, a gyermekek vélhetően éheznek, fáznak, elhanyagoltak, felügyelet nélkül vannak, a segítséget a szülők nem fogadják el. Kamaszkorban általában akkor kerül sor ideiglenes elhelyezésre, ha a gyermek a saját és környezete életét veszélyezteti, csavarog, szökik.

23. sz. táblázat. Családi jogállás rendezése

Megnevezés		Jegyzői hatáskörben gyámhatóság			Gyámhivatal		
		2006	2007	2008	2006	2007	
Az év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma		29	27	30	-----	-----	-----
Ebből jegyző által felvett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezettek száma		15	17	5	-----	-----	-----
Az apa adatai nélkül anyakönyvezettek száma december 31-én (halmozott)		14	10	27	-----	-----	-----
Kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a gyámhivatalnál az év folyamán rendeződött		-----	-----	-----	6	12	11
Ebből	Apai elismerések száma	-----	-----	-----	3	5	2
	Apaság (anyaság) bírósági megállapítása	-----	-----	-----	0	3	2
	Képzett apa (szülők) megállapításának száma	-----	-----	-----	3	4	7
Apaság (anyaság) vélelmének megdöntése iránti perindításhoz való hozzájárulások száma		-----	-----	-----	3	5	5

Az apai elismerő nyilatkozatok száma a 2004/2005 közötti kétszeres növekedéshez képest már 2006-ban is stagnált. 2007-2008 között újra csökkenés mutatkozik.

23. sz. táblázat: Családba fogadás

Megnevezés	2006	2007	2008
Családba fogadott kiskorúak	19	22	23
Elutasított kérelmek	0	0	0
Folyamatban lévő ügyek	1	1	1

24. sz. táblázat: Kapcsolattartás

Megnevezés	2006	2007	2008
Tárgyévben kezdeményezett kapcsolattartási ügyek száma	59	60	62
A gyámhivatal a kapcsolattartást szabályozta (jogerősen befejezett)	7	8	3
Ebből határozattal befejezett ügyek száma	18	18	0
Ebből átmeneti nevelt	4	4	0
tartós nevelt	0	0	0
Egyezséggel befejeződött ügyek száma		1	0
Ebből átmeneti nevelt	0	0	0
tartós nevelt	0	0	0
A gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények	25	33	4
Figyelmeztetések	0	0	2
A gyámhivatal által igénybe vett mediációs eljárások	----	0	0
Költségviselésre kötelező határozat	0	0	2
A bíróság által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények	8	10	0

25. sz. táblázat: Átmeneti nevelésbe vettek

Megnevezés	2006	2007	2008
Tárgyév december 31-én nyilvántartott átmeneti neveltek	27	34	37
Tárgyévben átmeneti nevelésbe vet kiskorúak	14	4	6
Ebből Magatartási vagy beilleszkedési zavar	4	12	3
Gyermek bűnelkövetése	1	0	1
Szülői elhanyagolás	13	19	0
Családon belüli bántalmazás	6	0	2
Fogyatékoság	3	2	0
szenvedélybetegség	0	1	0
Ebből örökbe fogadhatónak nyilvánítottak	0	0	1
Az átmeneti neveltek után fizetésre kötelezett hozzátartozók	14	22	24

A kapcsolattartási ügyek számánál a határozattal lezárult ügyek száma csökkent. Az átmeneti nevelésbe vett gyermekek számánál kiemelkedő, hogy a korábban egyre nagyobb arányt képviselő ok volt a szülői elhanyagolás, mely 2008-ban nem fordult elő.

26. sz. táblázat: Tartós nevelésbe vettek

Megnevezés		2006	2007	2008
December 31-én nyilvántartottak		2	2	2
Tárgyévben tartós nevelésbe vett kiskorúak száma		0	0	0
Ebből a tartós nevelésbe vétel oka	A szülő(k) halála	1	1	0
	lemondó nyilatkozat	1	1	0

27. sz. táblázat: Utógondozás, utógondozói ellátás elrendelése

Megnevezés		2006	2007	2008
Tárgyévben elrendelt utógondozói esetek száma		4	4	5
Ebből	gyermekotthon utógondozójának kirendelése	1	2	0
	gyermekjóléti szolgálat családgondozójának kirendelése	0	0	5
	TEGYESZ utógondozóját rendelték ki	3	2	0
	Megszűnt utógondozások száma	2	2	2
Az év folyamán elrendelt utógondozói ellátásban részesültek száma		5	4	6
Ebből	férfi	2	2	4
	nő	3	2	2
Ebből	Nevelőszülőnél részesül utógondozói ellátásban	0	0	1
	Gyermekotthonban részesül utógondozói ellátásban	4	4	1
	Utógondozói otthonban részesül utógondozói ellátásban	0	0	4
	Egyéb helyen részesül utógondozói ellátásban	1	2	0

28. sz. táblázat: Gyámság (tárgyév december 31-én)

Megnevezés			2006	2007	2008
Gyámság alatt állók száma összesen			72	74	23
Ebből kiskorúak száma, akiknél	családba fogadó személy	látja el a gyámságot	38	18	3
	harmadik személy		1	5	5
	hivatásos gyám		5	9	5
	nevelőszülő		2	8	0
	gyermekotthon vezetője		26	34	10
Számadásra kötelezett gyámok		száma	50	61	16
Nyilvántartott nevezett gyámok			0	0	0
Nyilvántartott, gyámságból kizárt személyek			0	0	0

A gyámság alatt állók száma lecsökkent, de a gyámok megosztottsága szempontjából az adatok nem változtak.

29. sz. táblázat: Gondnokság*

Megnevezés	2008
Gondnokság alatt állók száma összesen	257
Ebből: Kizáró gondnokság alatt állók száma	119
Korlátzó gondnokság alatt állók száma	138
Hivatásos gondnok látja el a gondnokságot	58
Egyéb gondnok látja el a gondnokságot	199
Az év folyamán a bíróság által gondnokság alá helyez. száma	20
Ebből: Kizáró gondnokság alatt állók száma	6
Korlátzó gondnokság alatt állók száma	14
Azon személyek száma, akik részére a gyámhivatal az év folyamán rendelt gondnokot	26
Ebből: Hivatásos gondnok lett kirendelve	12
Egyéb gondnok lett kirendelve	3
Ideiglenes gondnok lett kirendelve	5
Zár- gondnok lett kirendelve	6
Alkalmazott hivatásos gondnokok száma	3
Számadásra kötelezett gondnokok száma	202

*: Az adatszolgáltatásban a táblázat változott, az adatok így nem összehasonlíthatóak a korábbiakkal

30. sz. táblázat: Vagyoni ügyek

Megnevezés	2007	2008
Eladással (megterheléssel) kapcsolatos	jóváhagyott elutasított ügyek száma	70 5 52 1
Nyilvántartott ingó- és ingatlantulajdonos	kiskorúak gondnokoltak száma	256 122 268 124
Kiskorúak	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van	190 189
	Betétbe helyezett összeg (ezer Ft)	1 392 1 387
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül államilag garantált értékpapírja van	10 12
	Az értékpapír névértéke (ezer Ft)	500 500
	Száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül életbiztosítási kötvénye van	4 4
Gondnokoltak	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van	121 122
	Betétbe helyezett összeg (ezer Ft)	8 123 7 215
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül államilag garantált értékpapírja van	5 5
	Az értékpapír névértéke (ezer Ft)	5 5
	Száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül életbiztosítási kötvénye van	0 0

31. sz. táblázat: Örökbefogadás és felbontás

Megnevezés			2007	2008
Engedélyezett örökbefogadások száma			4	2
Ebből	tartós nevelt volt		0	0
	Örökbe fogadhatónak nyilvánított átmeneti nevelt volt		0	1
	A szülő hozzájáruló nyilatkozata alapján engedélyezett	háztársi	1	0
		egyéb	2	0
	Ideiglenesen örökbefogadónál elhelyezett volt		0	1
Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma (tárgyévben)			16	-----
Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma (dec. 31-én, halmozott)			31	-----
Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított házaspárok száma			-----	0
Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított egyedülállók száma			-----	18

32. sz. táblázat: Gyermektartásdíj megelőlegezése

Megnevezés		száma		Érintett gyermekek száma	
		2007	2008	2007	2008
tárgyévben gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárás		16	14	20	17
Ebből	elutasított kérelmek száma	0	4	0	6
	folyamatban lévő ügyek száma	5	4	6	4
	megszűnt eljárások	3	3	4	3
	egyéb	4	1	4	1
Előző év dec. 31-én megelőlegezésben részesültek száma		-----	----	12	0
Megelőlegezésre a tárgyév folyamán kifizetett összeg (Ezer Ft)		-----	-----	1 534	0
Megszűnt megelőlegezések		1		1	2

33. sz. táblázat: Otthonteremtési támogatás

Megnevezés	2007	2008
Otthonteremtési támogatási kérelmek száma	5	2
Otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőttek száma	3	2
Támogatásként kifizetett összeg (ezer Ft)	2 817	1 956

5. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Gyámhatósági, illetve a gyermekvédelmi területen végzett szakmai munka tekintetében 2008-ben:

a Gyermekjóléti Központnál:

2008 decemberében kezdődött az intézményben ellenőrzés a gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának személyi, tárgyi feltételeinek, szakmai munkájának tárgyában, amely 2009 januárjában fejeződött be. (Így ez a 2009. évi beszámolónak lesz része)

az Egyesített Bölcsődénél:

A 2008-as évben nem volt átfogó ellenőrzés az intézmény működésében. Szakmai ellenőrzéseket a szaktanácsadó kolléganő végzett

6. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK – SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI IRODA

- Megvalósult, hogy a jegyzői gyámhatósági tevékenységet két kolléga lássa el. Ez a munkát könnyíti.
- Alapvetően folyamatos cél a **támogatások szinten tartása**, reálértékének megőrzése.
- A gyermekvédelmi **rendelet módosítása**, összhangban a Gyvt.-vel, továbbá a szoc. rendelettel. Az egységesítés a fogalomhasználat és a jogosultsági feltételek terén is fontos.
- A rendeletmódosítással a **kérőlapok aktualizálása**, eljuttatása az iskolákba (ez főleg a táborozási hozzájárulás esetében fontos), illetve az információk eljuttatása a lehetséges ügyfélkörhöz.

6.2. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS - GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

- A Nevelési Tanácsadóval szorosabb együttműködést szeretnének kialakítani.
- A Kortárssegítő képzést követően az utótalálkozókat rendszeresen megtartják.
- A KEF munkájában továbbra is szeretnének hatékonyan részt venni.
- Preventív célú tevékenységeinket – a körülmények és a pénzügyi lehetőségek függvényében - szeretnék megtartani.
- Az újonnan kijelölt módszertani intézménnyel szeretne az intézmény jó szakmai kapcsolatot kialakítani és fenntartani.
- Az Iskolai Játéklklubot újabb iskolába helyezik ki, nevezetesen a Táncsics Mihály Általános Iskolába és Gimnáziumba.

6.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA – BÖLCSŐDE

- A szakmai munka színvonalának folyamatos erősítése, az ehhez szükséges szemléletváltáshoz hozzájárulni szakmai továbbképzéseken való részvétel biztosításával, házi továbbképzések, szakmai tapasztalatcserék szervezésével a kollégák részére.
- Az elmúlt időben nőtt az igény az otthoni gyermekgondozás iránt ikerpár születése esetén. Cél egy tanulmány, felmérés készítése az otthoni gyermekgondozás előnyei, valamint a házi gyermek felügyelet szolgáltatás bevezetése között, összehasonlító elemzéssel, megvizsgálva az előnyöket, hátrányokat, valamint a családok támogatásának lehetőségeit.
- Az Európai Unió pályázati lehetőségét kihasználva fontos lenne a bölcsődei férőhelyek bővítése a növekvő igények miatt.

6.3. A GYERMEKVÉDELMI MUNKA VONATKOZÁSÁBAN ÁLTALÁBAN, AZ ELLÁTÓRENDSZERT ÉRINTŐ TERVEK, VÁLTOZÁSOK

A szolgáltatások bővülése:

A bölcsődei, illetve óvodai, általános iskolai férőhelyek számának az igényekhez való igazítása. Ehhez a várható igények folyamatos felmérése, figyelemmel kísérése, valamint olyan bővítési lehetőségek megtalálása, melyek rugalmasan alkalmazkodnak az egyes korosztályok változó létszámához. Ezen a területen fontos szerep juthat az Európai uniós pályázati lehetőségeknek. Az óvodai férőhelyek bővítése folyamatban van.

A szolgáltatásokra vonatkozó általános célkitűzések:

Az ellátások színvonalának megtartása, emelése, pénzbeli és természetbeni ellátások esetében az ellátás reálértékének megtartása.

Az ellátások eljuttatása a legrászorultabbakhoz.

E célok folyamatosak, az elmúlt évben teljesültek, így továbbra is célként tűzzük ki őket.

2009-ben egy Szociális Kalauz kiadása, mely a szociális és gyermekvédelmi ellátásokat, családtámogatásokat, intézményhálózat bemutatását, és egyéb, a családokat érintő információkat is tartalmazna.

7. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA

7.1. KERÜLETI BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

2008. évben a rendőrkapitányságon konkrét bűnmegelőzési program nem volt. A korábbi kapitányságvezető az év első felében rendszeresen tartott a kerületi általános iskolákban előadásokat, illetve készültek bűnmegelőzési célból kiállítási tablók, melyek több iskolában bemutatásra kerültek.

2008. évben az alábbiak szerint alakultak a gyermek- illetve fiatalkorú bűnelkövetők száma, és az általuk elkövetett bűncselekmények száma.

1 fő gyermekkorú elkövető ellen indult eljárás, lopás miatt, mely megszüntetésre került büntetendőséget kizáró ok miatt.

Összesen **57 fő fiatalkorú** ellen indult büntetőeljárás, akik közül **11 lány**, és **46 fiú** volt.

A lányok között **15 rendbeli lopás és 15 rendbeli visszaélés okirattal**, illetve **5 rendbeli garázdaság** oszlott meg.

A fiúk körében a **rongálás** fordult elő a legnagyobb számban, összesen **16** esetben, ezt követi a **lopás 10** esetben. **Rablás** miatt **4** esetben indult eljárás, és **3-3** esetben fordult elő visszaélés **kábítószerrel**, illetve **garázdaság**.

A fentiekén kívül volt példa **könnyű testi sértésre**, illetve **sikkasztásra** is.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a vagyoni elleni bűncselekmények a legjellemzőbbek a fiatalkorúak körében. A lopások sértettjei sokszor maguk is gyermek- vagy fiatalkorúak, akiknél értékesebb műszaki cikkek (pl. mobiltelefon, MP3-MP4 lejátszó, stb.) vannak. A rongálások többnyire a közterületen történnek, népszerű tevékenység a falfirkálás (graffiti), illetve a buszmegállók üvegének kitörése.

Sajnos előfordultak olyanok, akik erőszakkal, vagy fenyegetéssel vették el mások értékeit – ebből adódtak a rablások.

Az eljárások során a rendőrség igyekszik felhívni a fiatalok figyelmét cselekményük következményeire a további hasonló cselekmények megelőzése végett.

A Kolibri Színház bűnmegelőzési előadása bemutatásra került az Erzsébetligeti Színházban, kerületi 7-8. osztályosok részvételével.

7.1. KÁBÍTÓSZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

A **Kábítószerügyi Egyeztető fórum** 2003 óta folyamatosan, sikeresen működik a kerületben. Jelenlegi tagsága 16 fős, 6 szervezet (XVI. kerületi Önkormányzat, Móra Ferenc Általános Iskola, Napraforgó Szolgálat, BRFK XVI. kerületi Rendőrkapitányság, Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat, XVI. kerületi Újság) képviseletében.

A KEF szakmai munkáját megalakulása óta Kály-Kullai Károly szakértő bevonásával végzi.

A XVI. kerületi KEF munkájáról részletes beszámolót készített. Itt csak megemlítésre kerülnek 2008. évi tevékenységük fontosabb elemei.

Segítés munkacsoport

A munkacsoport tagjai a Napraforgó Szolgálat két munkatársa, továbbá 2008-tól a XVI. kerületi Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat vezetője, és a kerületi TÁMASZ asszisztense.

A már meglévő szolgáltatások mellett újabb lehetőségeket, eszközöket keresnek a szenvedélybeteg emberekkel folyó munkában és a prevenció területén, erősítik az együttműködést a szakemberek között.

A Napraforgó Szolgálat prevenciós szolgáltatásai beleilleszkednek a KEF munkájába.

2008-ban két iskolában **iskolai játéklubb**ot működtettek., a biliárd és a csocsó mellett sokféle társasjátékot játszottak a gyerekekkel. A kortárssegítő képzésen résztvevő diákok - átlagosan 15 fő - egyre határozottabb kontrollt gyakorolhatnak szűkebb és tágabb környezetük történései felett, s ez az élmény jótékonyan hat pozitív identitásuk és önállóságuk kifejlődésére

Közösség és együttműködés munkacsoport

A munkacsoport szakmai tevékenysége elsősorban a koordináció és tájékoztatás, továbbá szakmai napok szervezése, és a **forrásteremtés**. A XVI. kerületi KEF minden évben pályázati úton nyeri el a működéséhez szükséges támogatási összegeket, melyet esetenként a Képviselő-testület, illetve az Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság egészít ki támogatásaival..

2008 őszén három alkalommal szerveztek **rétegtanácskozásokat** kb. 100 fős részvételi aránnyal a Corvin Művelődési Házban az alábbi célcsoportok számára: diákok, szülők és pedagógusok, valamint kerületi segítő szakemberek, pedagógusok és szülők.

A diákok számára rendezett rétegtanácskozás alkalmával bemutatkozott a Kertvárosi Ifjúsági Önkormányzat, valamint a kerületben működő kortárssegítő csoport. A Két út című film megtekintését követően a diákok kiscsoportokban cseréltek tapasztalatot és ötleteket azon, milyen javaslatok vannak a KEF számára a következő rétegtanácskozások témáját illetően.

A szülők és pedagógusok részére szervezett rétegtanácskozáson előadások hangzottak el, majd kiscsoportos beszélgetésekre került sor az előadókkal.

Az „Apró dolgok - Konferencia a társfüggőségről” című rétegtanácskozásra a budapesti kerületi KEF-ek képviselőit, a XVI. kerületi segítő szakembereket, valamint az érdeklődő pedagógusokat, szülőket hívták meg.

A rétegtanácskozások alkalmával nyitott meg a „**Testben és lélekben egészségesen**” című vándorkiállítás, mely ezt követően útjára indult a kerületi iskolákban. A kiállítás 15 tablóból álló képsorozat, rövid szövegekkel a következő témákhoz kapcsolódóan: buli, családon belüli bántalmazás, egészség, graffiti, játékok veszélyei, jogsértések következményei, ki segíthet?, közlekedésbiztonság, balesetek, köztisztaság, legális és illegális drogok, másság, személyiségi jogok, testiség I-II., válás.

A kiállításhoz kapcsolódóan – az Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság támogatásának köszönhetően - a KEF felhívást intézett a kerületi iskolák diákönkormányzataihoz. A felhívásban a diákok által készített tablót várjuk, melyeket a Kertvárosi Ifjúsági Önkormányzattal közösen történő elbírálást követően a kiállításhoz kapcsolva mutatunk be az iskolákban.

A kínálatcsökkentés munkacsoport

A kínálatcsökkentés érdekében a kerületi Rendőrkapitányság felvette a kapcsolatot a Budapesti Rendőr-főkapitányság azon egységeivel, akik Budapest teljes területén a kábítószerrel kapcsolatos nyomozásokat folytatják.

A velük történt egyeztetés alapján a kerületben rendszeres nyílt ellenőrzéseket hajtanak végre azokon a területeken, vagy vendéglátóipari egységekben, ahol korábban beszerzett adatok, információk alapján feltehető volt, hogy rendszeresen kábítószer fogyasztására került sor. (Pl.: Erzsébet-liget, Havashalom utcai park, Centenárium lakótelep, Mátyásföldi repülőtér, Ikarus környéke, stb.) Az ellenőrzések elsődleges célja, hogy ezekről a területekről kiszorítsuk a fogyasztókat és a terjesztőket.

A kerületi kapitányság egyértelműen megfogalmazott célja lett, hogy a kerületből ki kell szorítani azokat a személyeket, akik kábítószer terjesztésével foglalkoznak.

(Természetesen amennyiben a megfelelő mennyiségű bizonyíték összegyűjtése megtörtént, akkor nyílt büntetőeljárások megindítására kerül sor, hiszen abban az esetben, ha a terjesztőt előzetes letartóztatásba helyezik, máris csökken azon a területen a kínálat.)

Ezen kívül szoros együttműködés alakult ki a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályával, akik a kerületi rendezvényeken a szakembereikkel részt vettek felvilágosító előadásokon. Ezt a tevékenységüket a **kerületi polgárőr egyesületek** tagjainak bevonásával teszik hatékonyabbá.

A 2008. évben a kerületi rendezvényeken és Erzsébet-ligeti színházban a rendőrség a drogtáska bemutatásával, felvilágosító szóróanyagok terjesztésével, személyes konzultációval segítette a KEF munkáját.

A 2008. évi közlekedési táborban is sor került egy bűnmegelőzési előadásra, filmvetítésre és kutyás bemutatóra.

A prevenció munkacsoport

Kiemelt hangsúly helyeződik a prevencióra a kerületi stratégiában, s ez az oka annak, hogy a megelőzés egyaránt jelen van különböző formákban mind a négy munkacsoport feladataiban.

A XVI. kerületi KEF a Nemzeti Drogmegelőzési Intézettel folyamatos szakmai munkakapcsolatot alakított ki. Konferenciáikon felkért előadókként több alkalommal is megoszthatták tapasztalatainkat a munkatársakkal.

Az iskolák pedagógiai programjaiban rögzített egészségnevelési, környezetnevelési programokat áttanulmányozva javaslatot dolgoztak ki az Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság számára azzal a céllal, hogy az egészség- és személyiségfejlesztés - mely a drogprevenció leghatékonyabb módja -, áttekinthető, ellenőrizhető és ez által hatékonyra válhasson kerületünk oktatási intézményeiben. Ezen kívül a kerületi gyermekvédelmi felelősök, a Gyermekvédelmi Munkaközösség szervezésében 3 napos szemléletformáló tréningen vettek részt.

Rendszeres az együttműködésünk a Kolibri Színházzal. A Móra Ferenc Általános Iskola tanulói 2004 óta 7 féle prevenció - alkohol, válás, hajléktalanság, csellengés, bűnelkövetővé válás, halál a családban, tolerancia, huliganizmus, vandalizmus, drog, testvérféltékenység témájú - előadást láttak

Pályázat segítségével a Móra Ferenc Általános Iskolában életre hívták a „Szülők Iskoláját”, amely a szülők szemléletformálását célozta. A program következő lépése lehet a „Családi Suli” prevenció foglalkozásainak elindítása lesz.

Ezzel párhuzamosan elindították a „Nyitott tornaterem - Nyitott iskola” programot, mely lehetőséget teremtett arra, hogy a kerület lakosai heti rendszerességgel ingyenesen sportolhassanak.

8. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI

A kerületben civil szervezetek bevonása az alapellátás keretében történik. A Napraforgó Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat tevékenységével kapcsolatban helyet ad és együttműködik civil és önszervező szervezetekkel. Az intézmény épületében alapítványok, egyesületek kapnak helyet és lehetőséget tevékenységük végzésére, illetve, hogy a Szolgálat szabadidős programjainak szervezésében, lebonyolításában részt vegyenek.

A gyermekek átmeneti elhelyezése ellátási szerződés útján biztosított, a IV. kerületben, az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonában, ami megfelel a kerület szükségleteinek.

Új szolgáltatási formaként 2008-tól érhető el a családok átmeneti otthona. 2007-ben a SUPPORT Alapítvánnyal kötött szerződés alapján.

A kerületben egyre nagyobb számban jönnek létre családi napközök, melyeket tipikusan alapítványok hoznak létre.

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet

a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

10. számú melléklet a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelethez

***Tartalmi követelmények a helyi önkormányzatok számára, a Gyvt. 96. §-ának
(6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez***

1. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - rendszeres, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:
 - védelembe vettek száma, a védelembe vétel okai, felülvizsgálatok eredménye,
 - ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye.
5. A gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által készített átfogó értékelés tartalmazza a jegyzői gyámhatósági intézkedésekre vonatkozó adatokon kívül a városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is.
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program).
9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

KIVONAT

117/2009

**KÉSZÜLT AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG
2009. ÁPRILIS 27-ÉN MEGTARTOTT NYÍLT ÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVÉBŐL**

3. Napirendi pont:

Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról 2008-ban

A Bizottság az alábbi határozatot fogadta el:

124/2009. (IV. 27.) E.Sz.B. határozat:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Egészségügyi és Szociális Bizottsága javasolja Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének, hogy fogadja el az átfogó értékelést a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2008. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

Szavazás eredménye: 6 igen, egyhangú

Határidő: 2008. május 6-ai Képviselő-testületi ülés

Felelős: Gáspár József, az Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke

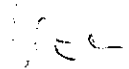
Budapest, 2009. IV. 27.

(a jegyzőkönyv dátuma)

Kratofil Zita
levezető elnök
sk.

Tupi Miklós
jegyzőkönyv hitelesítő
sk.

A kivonat hitelélül:

Müller Kinga
Intézményi referens

A kiállítás dátuma
2009. IV. 28.

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT

Kivonat
az Oktatási, Ifjúság-és Gyermekvédelmi Bizottság 2009. május 4-i ülésének
jegyzőkönyvéből

Napirend:

6.) Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról 2008-ban

130/2009. (V. 04.)OIGYB

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottsága javasolja Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének, hogy fogadja el az átfogó értékelést a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2008. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

Határidő: 2008. május 6-i Képviselő-testületi ülés

Felelős: Aonyi János, az Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság elnöke

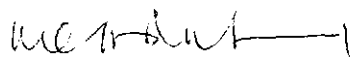
Szavazás: 8 igen, egyhangú

Abonyi János s.k.
elnök

Ács Anikó s.k.
jegyzőkönyv hitelesítő

Budapest, 2009. május 6.

A kivonat hitelül:

Kovács Katalin
ügyosztályvezető